

Refleksjoner om etikk

Noen filosofiske utfordringer

Henrik Syse, forsker og filosof

syse@prio.org

Forum for Kontroll og Tilsyn

Gardermoen, 30. mai 2018

Uhyre komplisert – eller common sense?

- Alle har vi en idé om hva som er ideelt.
- Men noen ting kommer i veien:
 - En ikke-ideell verden.
 - Uenighet om idealene.
 - Raske endringer.
 - Kompleksitet og vanskelige oppgaver.
- Hvordan takler vi disse *uten å miste den sunne fornuft?*

Raske endringer (1)

Raske endringer (2)

Usikkerhet

Det raske og det langsomme

- To livsviktige kompetanser:
 - *Evnen til å takle forandring, se muligheter, holde seg orientert og være dynamisk.*
 - *Evnen til å ta vare på grunnleggende verdier, være forsiktig, nøye og tilstedeværende i det nære.*
- Hvordan kan vi kombinere disse to?

Etikkens viktighet

- Det handler ikke bare om regler og jus.
- Holdninger og bevissthet må holdes vedlike.
- Kontroll må utøves i et godt, mellommenneskelig fellesskap.
- Etikken minner oss om relasjonenes, kulturens og samspilletts rolle.

Etiske perspektiver

- Pliktetikk: Hva sier de grunnleggende reglene og pliktene – og rettighetene – meg?
- Konsekvensetikk: Hva er følgen av mine handlinger?
- Dydsetikk: Hvem bør jeg være – hva gjør en god utøver av min funksjon?

Grunnleggende verdier

- Tydelighet
- Transparens
- Dialog
- Respekt
- Tillit